

MAR I CEL

Batxillerat

SINOPSI

Mar i cel és una obra de teatre escrita per Àngel Guimerà l'any 1888. Es tracta d'un tragèdia romàntica escrita durant la primera etapa de Guimerà com a escriptor, que arriba fins l'any 1890. Està escrita en vers i és de tipus historicoromàntic. En ella ja s'aprecien els trets principals del teatre de l'autor, com, per exemple, els conflictes interns dels personatges, que es mouen en ambients romàntics.

L'acció de Mar i cel se situa en alta mar durant la primera meitat del segle XVII. L'obra explica l'amor impossible entre un pirata musulmà, Saïd, fill de pare morisc i mare cristiana, però que odia els cristians, ja que, de petit, va viure l'expulsió morisca del Regne de València, i una noia cristiana, Blanca, una jove que es commourà per la història de Saïd.

La idea central que l'autor transmet és una observació sobre com dues persones de creences diferents són capaces d'estimar-se, deixant de banda les seves diferències, com seria en aquest cas la seva religió i la seva manera de viure.

ABANS DE VEURE LA REPRESENTACIÓ

1. Recerca: L'autor.

- a) Àngel Guimerà va néixer l'any 1845 i va morir l'any 1924. Completa la taula següent tot anotant els fets més importants de la vida de Guimerà, de la vida social i política espanyola i de la vida social i política catalana:

VIDA D'ÀNGEL GUIMERÀ	VIDA POLÍTICA I SOCIAL ESPANYOLA	VIDA POLÍTICA I SOCIAL CATALANA

- b) Àngel Guimerà fou un escriptor que va conrear la poesia i el teatre. Ens fixarem ara en el seu vessant d'autor teatral. Consulta l'enllaç <https://www.escriptors.cat/autors/guimeraa/biografia-angel-guimera> i fes un quadre amb els títols de les seves obres teatrals més importants, dividides per etapes.

.....

.....

- c) Segons molts crítics, l'obra dramàtica d'Àngel Guimerà es va veure fortament influïda pels esdeveniments de la pròpia vida de l'autor. Un dels més destacats va ser una història d'amor impossible entre l'autor i la Maria Rubió, una noia del Vendrell. Busca en una biografia d'Àngel Guimerà els detalls d'aquesta història d'amor.

.....

.....

.....

.....

- 2. Busca si hi ha algun monument dedicat a la seva figura, cita dues poblacions catalanes que li hagin dedicat un carrer i comenta si hi ha algun centre educatiu que porti el seu nom. A partir de les dades reflexiona sobre la importància de la seva persona en la cultura catalana.**

.....

.....

.....

.....

- 3. L'obra d'Àngel Guimerà pertany al Romanticisme.** Ordena cronològicament els següents moviments artístics i estètics:

realisme – modernisme – romànic – barroc – romanticisme – gòtic - renaixement – neoclassicisme

- a) Descriu quines son les principals característiques del Romanticisme:**

.....

.....

.....

.....

- 4. A la localitat del Vendrell hi ha la Casa-Museu d'Àngel Guimerà. Aquesta n'és la seva web:**
<https://museus.elvendrell.net/casa-museu-angel-quimera/el-museu/>

Llegiu la informació que hi trobareu i resumeu-la en unes 10 línies.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 5. L'obra que veuràs parteix d'un fet històric: l'expulsió dels moriscos l'any 1609. A continuació tens un enllaç molt interessant, entra a aquesta pàgina web o busca a Internet i submergeix-te en la història del segle XVII.**

<http://historiata.wordpress.com/2013/10/31/dossier-lexpulsió-dels-moriscos-1609/>

Respon a les següents preguntes:

- a)** Qui eren els moriscos?

.....

.....

- b)** En quines zones del territori espanyol estaven concentrats?

.....

.....

- c)** Quin rei en va decretar l'expulsió?

.....

.....

- d)** Quines raons van portar el rei a decretar-ne l'expulsió?

.....

.....

- e)** Què va passar amb els moriscos, un cop expulsats?

.....

.....

- f)** Quina conseqüència va tenir l'expulsió per a l'economia del Regne de València?

.....

.....

6. Aquí tens un fragment de l'obra Mar i cel:

Lo meu lloc, ja el sabeu; tot just ressona dintre la nau
el corn de l'abordatge poso mà a la destrat, i apa, a
seguir-lo, com mastí -vigilant tresca que tresca. Saltà primer
a l'enemiga fusta; jo al darrera. Ja hi sóc: tot d'una un ferro
l'amenaça traïdor; roda pels aires ma destrat, ferma al
puny, xiulant s'acota, i esberlada pel mig com una síndria,
caigué una testa desviant una arma. Veieu, doncs, la ferida
si és lleugera: al braç i ... res: feta d'un mort al caure.

a) Mesura els versos i determina el tipus de rima que presenten.

b) Reescriu el fragment en un català actual.

7. Abans d'anar al teatre, investiga qui són aquests personatges principals de l'obra i completa la fitxa.

PERSONATGE	QUI ÉS?	QUINA RELACIÓ TÉ AMB LA RESTA DE PERSONATGES?
SAÏD		
BLANCA		
CARLES		
FERRAN		
JOANOT		

8. A *Mar i cel*, les diferències culturals poden provocar desconfiança... però també curiositat i apropament.

a) Llegeix la següent situació i escriu les dues versions del que podria pensar cadascun:

- Personatge 1 (desconfia)

- Personatge 2: (vol entendre l'altre)

b) Per què dues persones poden viure el mateix moment de manera tan diferent?

9. Coneixes el teatre?

a) Indica quines de les següents afirmacions són vertaderes (V) i quines són falses (F):

	Vertaderes	Falses
L'autor escriu en les acotacions escèniques com ha de ser l'escenari.		
Els diàlegs d'una obra de teatre sempre estan narrats per un narrador.		
El text teatral pot estar escrit en vers o en prosa.		
Els actors han d'aprendre de memòria el text abans de representar-lo.		
Una obra de teatre també es pot llegir com qualsevol altre text literari.		
Les obres de teatre només poden estar ambientades en l'època actual.		
Les parts principals d'una obra teatral s'anomenen actes.		
El públic forma part de l'escenografia de l'obra.		
Les acotacions indiquen moviments, gestos o accions dels personatges.		
<i>Mar i cel</i> és una obra teatral.		

b) Ara corregeix dues de les afirmacions falses perquè esdevinguin vertaderes:

.....

.....

.....

.....

10. Per què "Mar i cel"? Abans de veure l'obra, reflexiona sobre el significat del títol.

• **Què simbolitza el mar?**

.....

.....

• **Què simbolitza el cel?**

.....

.....

• **Creus que aquests dos espais poden arribar a unir-se? Per què?**

.....

.....

.....

.....

.....

• **Quina relació pot tenir aquest títol amb una història d'amor impossible?**

.....

.....

.....

.....

.....

11. Col·loqui amb els actors:

Al final de l'obra tindreu l'oportunitat de parlar amb els actors que han representat *Mar i cel*. És una oportunitat que tindreu molt poques vegades: poder parlar just acabada l'obra amb els actors que l'acaben de representar. A continuació trobareu una sèrie de suggeriments per tal d'enfocar el col·loqui:

- Explicació de la funció dels elements de l'escenari, especialment del vaixell.
- Com s'aconsegueix l'efecte de representar el mar.
- Quants actors han hagut de "doblar" els papers i com s'han fet els canvis de vestuari.
- Quin criteri s'ha seguit a l'hora de seleccionar el text: s'ha respectat el català original de Guimerà? Quins elements s'han eliminat del text original?
- Avantatges i inconvenients de treballar en obres dirigides a escolars (en comparació, per exemple, al teatre convencional).

DESPRÉS DE VEURE LA REPRESENTACIÓ**12. Preguntes sobre la representació:**

- Recordes el nom de la companyia teatral? Quants actors hi apareixien?
.....
- Què és el que més t'ha cridat l'atenció de l'escenografia de l'obra? Quins elements creus que són indispensables per a representar-la?
.....
.....
- Al final de l'obra, com has vist, Saïd i Blanca es llencen plegats al mar. Saïd crida: "Al mar!" i Blanca crida: "Al cel!". Justifica, a partir d'aquest final, el títol de l'obra.
.....
.....
.....

- 13. Fes una descripció física i psicològica dels principals personatges de l'obra. Tingues en compte les seves decisions i els seus actes per poder traçar-ne un perfil el més adient possible.**

SAÏD	
BLANCA	
PARE DE LA BLANCA	
FERRAN	

- 14. A continuació trobaràs l'acotació escènica amb la qual comença l'obra d'Àngel Guimerà. L'acotació pretén descriure l'escenari on s'ha de representar l'obra:**

Cambra d'un vaixell de corsaris algerins. El pal major atravessa l'escena. Al fons, a la dreta, la porta d'un camarot; al fons, a l'esquerra, l'escala que condueix a la coberta, veient-se després de l'últim graó, per entre les cordes, el cel. A la dreta de l'escena una finestra per on guaita un canó, descobrint-se per ella el mar i el cel. A l'esquerra la llitera de Saïd. Davant del pal major, entre la porta del camarot i la porta de l'escala, caixes i sacs; sobre d'ells, un gros fanal apagat. Per l'escena una taula i tamborets; penjant del murs, armes, cadenes amb grapes, eines d'abordatge, etc. És el caient de la tarda.

- Compara aquesta acotació amb l'escenografia de l'obra que acabes de veure:

15. Un dels temes centrals de l'obra és el de l'amor impossible. Al llarg de la història de la literatura (i, més recentment, del cinema) aquest ha estat un tema força repetit. Fes un llistat d'obres literàries i pel·lícules on aquest en sigui el tema central.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16. Respon si les següents afirmacions són veritat o mentida segons l'obra. Justifica les que siguin mentida.

V

M

☐☐

a) Saïd és el capità d'un vaixell corsari.

☐☐

b) Blanca viatja voluntàriament amb els pirates des del principi.

☐☐

c) El conflicte entre cristians i musulmans és un dels temes principals de l'obra.

☐☐

d) Saïd i Blanca s'enamoren al llarg de la història.

☐☐

e) Els corsaris capturen un vaixell cristià al començament de l'obra.

☐☐

f) L'acció transcorre principalment en un vaixell al mig del mar.

☐☐

g) El final de l'obra és feliç per a tots els personatges.

☐☐

h) Saïd és fill d'un matrimoni format per una cristiana i un musulmà.

☐☐

i) Ferran és l'únic personatge cristià que mostra comprensió cap a Saïd des del principi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

17. Mar i cel sol ser qualificada de tragèdia històrica. Per què creus que és una tragèdia i no una comèdia? Creus que és un tret distintiu de les obres d'Àngel Guimerà? Argumenta la teva resposta.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 18. El món dels pirates ha servit d'inspiració a moltes obres clàssiques de la literatura i el cinema. Compara la figura dels pirates que dona l'obra amb la que trobaràs al poema *La canción del pirata* de José de Espronceda:**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

19. Qui és qui? Relaciona cada personatge amb la descripció que li correspon. Escriu la lletra correcta al costat de cada nom.

Personatges	Descripcions
Saïd	Pare de Blanca i representant de l'autoritat cristiana.
Blanca	Jove cristiana capturada pels corsaris que acabarà enamorant-se de Saïd.
Ferran	Corsari fidel a Saïd que forma part de la seva tripulació.
Carles	Capità del vaixell corsari, marcat pel seu passat i pel conflicte entre dos mons.
Joanot	Personatge cristià que mostra una actitud més comprensiva que la resta.

20. Activitat de debat.

A l'obra, Saïd justifica el seu comportament a partir dels fets que va viure a la seva infantesa. Organitzeu dos grups de classe: un defensarà el comportament de Saïd ("sóc dolent perquè la vida m'ha fet dolent, però tinc bon cor") i un altre el criticarà ("per més que la vida et tracti malament, tu no pots fer als altres el que et van fer a tu"). Podeu escriure a continuació els arguments de la part que us hagi tocat defensar.

A favor	En contra

21. Segons molts crítics, l'obra dramàtica d'Àngel Guimerà es va veure fortament influïda pels esdeveniments de la pròpia vida de l'autor. Un cop has vist l'obra, creus que l'amor impossible d'Àngel Guimerà i Maria Rubió (vegeu l'activitat 1.C) va influir en l'autor a l'hora d'escriure Mar i cel? Justifica la teva resposta en unes 10 línies.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 22. Un altre dels temes que planteja l'obra és el del conflicte religiós. Escriu un text argumentatiu d'unes 150 paraules on quedi clara la teva opinió sobre la vigència d'aquest tema en la societat actual.**

www.transeduca.com

info@transeduca.com

911 138 140